

Liturgie voor de morgendienst van zondag 1 juni 2008 waarin het H.Avonddmaal wordt gevierd.

Psalm 65:1nb

Stil gebed

Votum en groet

Psalm 65:5,6nb

Gebed om de opening van het Woord

Schriftlezing Ruth 2

Gezang 39:2,3,4,6,9Liedb

Prediking Thema Achter de maaiers

Psalm 103:1

Formulier

Geloofsbelijdenis

Psalm 103:2

1ste tafel Psalm 103:3

2de tafel Psalm 103:4

3de tafel Psalm 103:5

4de tafel Psalm 103:6

5de tafel Psalm 103:7

6de tafel Psalm 103:9

Dankgebed en voorbede

Collecte

Gezang 434:1,3,5Liedb

Zegen

Ruth op de akker van Boaz

1 Nu had Naomi een bloedverwant van de kant van haar man, een zeer vermogend man, uit het geslacht van Elimelech, en zijn naam was Boaz. 2 En Ruth, de Moabitische, zei tegen Naomi: Laat mij toch naar het veld gaan en aren rapen achter hem in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zei tegen haar: Ga, mijn dochter! 3 Daarop ging zij, kwam *er* en raapte op het veld *aren* achter de maaiers. En het overkwam haar bij toeval dat zij *zich bevond op* een deel van het veld van Boaz, die uit het geslacht van Elimelech was. 4 En zie, Boaz kwam uit Bethlehem, en zei tegen de maaiers: De HEERE zij met u! En zij zeiden tegen hem: De HEERE zegene u! 5 Daarop zei Boaz tegen zijn knecht die over de maaiers aangesteld was: Wie behoort dit meisje toe? 6 En de knecht die over de maaiers aangesteld was, antwoordde en zei: Dat is het Moabitische meisje dat met Naomi teruggekeerd is uit de velden van Moab. 7 En zij heeft gezegd: Laat mij toch *aren* rapen en verzamelen tussen de schoven, achter de maaiers. Zo is zij gekomen en zij is gebleven van vanmorgen af tot nu toe. Zij is bijna niet thuis gebleven. 8 Toen zei Boaz tegen Ruth: U hebt het gehoord, nietwaar, mijn dochter? Ga niet op een ander veld *aren* rapen. Ook moet u hier niet weggaan, maar u moet dicht bij de meisjes blijven *die voor mij werken*. 9 Uw ogen moeten op het veld *gericht* zijn dat zij zullen maaien en u moet achter hen aan gaan. Heb ik de knechten niet geboden dat zij u niet lastigvallen? Als u dorst hebt, mag u naar de *watervaten* gaan en drinken van wat de knechten zullen scheppen. 10 Toen wierp zij zich met het gezicht *ter aarde*, boog zich naar de grond en zei tegen hem: Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat u aandacht aan mij schenkt, terwijl ik een vreemdeling ben? 11 En Boaz antwoordde en zei tegen haar: Het is mij allemaal verteld, alles wat u na de dood van uw man voor uw schoonmoeder gedaan hebt, en hoe u uw vader en uw moeder en uw geboorteland hebt verlaten en naar een volk bent gegaan dat u gisteren en eergisteren niet kende. 12 Moge de HEERE uw daad vergelden, en moge uw loon volkomen zijn van de HEERE, de God van Israël, onder Wiens vleugels u gekomen bent om toevlucht te nemen. 13 En zij zei: Laat mij genade vinden in uw ogen, mijnheer, want u hebt mij getroost en u hebt naar het hart van uw dienaress gesproken, hoewel ik niet ben als een van uw dienarens. 14 Toen het etenstijd was, zei Boaz tegen haar: Kom er hier bij en eet van het brood en doop uw stukje *brood* in de azijn. Zo zat zij neer naast de maaiers, en hij reikte haar geroosterd koren aan. En zij at en werd verzadigd en hield nog over. 15 Toen zij opstond om *weer aren* te rapen, gebod Boaz zijn knechten: Laat haar ook tussen de schoven rapen en beschaam haar niet. 16 Ja, laat ook opzettelijk voor haar wat vallen uit de bundels aren en laat het liggen, zodat zij het op kan rapen, en bestraf haar niet. 17 Zo raapte zij *aren* op het veld tot de avond. En wat zij geraapt had, klopte ze uit, en het was ongeveer een efa gerst. 18 En zij pakte het op en kwam in de stad. En haar schoonmoeder zag wat zij geraapt had. Ook haalde zij tevoorschijn wat zij overgehouden had toen ze genoeg gegeten had, en gaf het haar. 19 Vervolgens zei haar schoonmoeder tegen haar: Waar heb je vandaag *aren* geraapt en waar heb je gewerkt? Moge hij die naar jou omgezien heeft, gezegend worden! En zij vertelde haar schoonmoeder bij wie zij gewerkt had en zei: De naam van de man bij wie ik vandaag gewerkt heb, is Boaz. 20 Toen zei Naomi tegen haar schoondochter: Moge hij, die zijn weldadigheid niet onthouden heeft aan de levenden en aan de doden, gezegend worden door de HEERE! Verder zei Naomi tegen haar: Die man is nauw aan ons verwant, hij is een van onze lossers. 21 En Ruth, de Moabitische, zei: Bovendien heeft hij tegen mij gezegd: U moet dicht bij mijn knechten blijven, totdat zij met heel mijn oogst klaar zijn. 22 En Naomi zei tegen haar schoondochter Ruth: Het is goed, mijn dochter, dat je met de meisjes *die voor hem werken* meegaat, zodat ze je op een ander veld niet lastigvallen. 23 Zo bleef zij dicht bij de meisjes van Boaz om *aren* te rapen, tot de gersteoogst en de tarweoogst voorbij waren. En zij bleef bij haar schoonmoeder.

Thema: Achter de maaiers

Gemeente des Heren,

Uw God is mijn God en Uw volk is mijn volk.

Dat was de beslissende belijdenis die Ruth bij het begin van de gersteoogst naar Bethlehem bracht: van Moab naar Israël, uit de duisternis naar het licht.

Maar hoe nu verder? Nu woont ze daar. Maar kan ze zich in leven houden? God verschaft raad. Wie voor Hem kiest, zal merken dat Hij een weg wijst. Je vindt hem in de geboden: als u de oogst van het land binnenhaalt, zult u de akker niet nalezen, maar de rand laten staan. Het is voor de arme en ellendige.

Ruth is niet alleen arm, zij is ook ellendig. Door dit gebod staat God garant voor haar.

Daarom zegt Ruth tegen Naomi: Laat mij toch naar het veld gaan en aren rapen achter hem in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zei tegen haar: Ga, mijn dochter! Bij hem in wiens ogen ik genade vind. Ruth heeft genade bij God gevonden, ze gaat er vanuit, dat ze dat ook bij zijn volk zal vinden. Wat denkt ze groot van Gods volk! En ze zal daarin niet beschaamd worden.

Ruth gaat op pad. De koortsachtige bezigheid van het oogsten heeft bezit genomen van Bethlehem: werkdagen van 16 uur, de spanning en de vreugde van de oogsttijd. Ik herinner me uit Onstwedde, de eerste gemeente, de opgewonden stemming, het dreunen van de combines tot laat in de nacht, het rijden van de karren in de schuren. De dichter Staring schreef ooit:

'Sikkels klinken, Sikkels blinken/Ruischend valt het graan/ Zie de bindsters gaaren!/ Zie, in lange scharen,/ Garf hij garven staan/ Slaat uwe oogen./ Naar den hoogen: „Alles kwam vandaar!'/ Zachte regen daalde,/ Vriendlijk zonlicht straalde/ Mild op halm en aar.

Oogsten is een feest. Wie oogst, haalt eten binnen voor de winter, is bezig het leven te verlengen. Maar ook: nu blijkt wat ons werk waard was. Daarom is de oogst ook het Beeld van het laatste oordeel: rekenschap afleggen. God stuurt zijn engelen uit, onkruid wordt van de tarwe gescheiden en het kaf verwaait in de wind. Het boekje Ruth staat midden in dit boerenleven

En het overkwam haar bij toeval dat zij *zich bevond op* een deel van het veld van Boaz, die uit het geslacht van Elimelech was. Het overkwam haar bij toeval, zegt de schrijver. Toeval bestaat niet, zeggen wij. Maar daarom kun je het zelf nog wel zo beleven. Ruth had niet de bedoeling om het veld van Boaz uit te zoeken. Maar God stuurt en leidt haar zo dat ze daar terecht komt. Boaz, familie van Elimelech, een van degenen die als plicht heeft om zijn familie vrij te kopen uit hun hopeloze financiële situatie.

Als zij daar bezig is komt hij een kijkje bij zijn arbeiders nemen. Hij zei tegen de maaiers: De HEERE zij met u! En zij zeiden tegen hem: De HEERE zegene u. Dat moet wel een gezegend land zijn, waar werkgever en werknemer elkaar zo begroeten. Maar zijn oog valt ook onmiddellijk op die vreemdeling. *Wie behoort dit meisje toe? 6 En de knecht die over de maaiers aangesteld was, antwoordde en zei: Dat is het Moabitische meisje dat met Naomi teruggekeerd is uit de velden van Moab. 7 En zij heeft gezegd: Laat mij toch aren rapen en verzamelen tussen de schoven, achter de maaiers. Zo is zij gekomen en zij is gebleven van vanmorgen af tot nu toe. Zij is bijna niet thuis gebleven. De Moabitische, die een beroep op Gods gebod heeft gedaan, laat mij inzamelen wat gevallen is. En haar ijver is opvallend. Boaz gaat naar haar toe en spreekt haar aan. Opvallend lang, dat zullen de knechten en meiden ook met verwondering hebben gadeslagen: Toen zei Boaz tegen Ruth: U hebt het gehoord, nietwaar, mijn dochter? Ga niet op een ander veld aren rapen. Ook moet u hier niet weggaan, maar u moet dicht bij de meisjes blijven die voor mij werken. 9 Uw ogen moeten op het veld gericht zijn dat zij zullen maaien en u moet achter hen aan gaan. Heb ik de knechten*

niet geboden dat zij u niet lastigvallen? Als u dorst hebt, mag u naar de watervaten gaan en drinken van wat de knechten zullen scheppen. Boaz bevestigt heel nadrukkelijk dat haar beroep op de wet van God goed is en bij hem gehoor vindt. Ja meer dan dat. Blijf bij mij, bij mijn meiden. En ik heb de knechten geboden dat ze met hun tengels van je afblijven. Boaz is de eerste in de wereldgeschiedenis die maatregelen neemt tegen sexuele intimidatie op de werkvloer. En als je dorst hebt, drink maar van het water dat ze vanmorgen hebben meegebracht uit de put van Bethlehem.

Ruth's reactie is opvallend: *Toen wierp zij zich met het gezicht ter aarde, boog zich naar de grond en zei tegen hem: Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat u aandacht aan mij schenkt, terwijl ik een vreemdeling ben?* Is dat niet een beetje raar? Zij komt naar het veld, doet een beroep op Gods wet: daar staat dat het afvallende graan voor de armen is en als ze het krijgt is ze toch verbaasd. En toch is dat niet gespeeld. Volgens Gods belofte mogen we rekenen op zijn trouw en genade. Maar als je het krijgt ben je altijd weer verbaasd en verwonderd. Zo is en blijft dat ook altijd aan het avondmaal. Wij worden geroepen aan de tafel. Komt, want alle dingen zijn gereed. Het is een gebod: neemt, eet, neemt drinkt allen, gedenkt zijn dood tot Hij komt. En toch blijft genade nooit iets waar je op rekt, maar waar je je altijd over verwondert. Is de verwondering over de genade weg, dan gaat het aan ons voorbij.

Boaz heeft zo zijn eigen reden om goed voor haar te zijn.

11 En Boaz antwoordde en zei tegen haar: Het is mij allemaal verteld, alles wat u na de dood van uw man voor uw schoonmoeder gedaan hebt, en hoe u uw vader en uw moeder en uw geboorteland hebt verlaten en naar een volk bent gegaan dat u gisteren en eergisteren niet kende. 12 Moge de HEERE uw daad vergelden, en moge uw loon volkomen zijn van de HEERE, de God van Israël, onder Wiens vleugels u gekomen bent om toevlucht te nemen. Wat een vorstelijk mens is deze Boaz. Dat zijn echt geestelijke mensen altijd. Bovendien straalt er iets van de Messias op hem af die eens uit hem geboren wordt. Hij nodigt Ruth uit mee te eten. Hij vraagt haar bij zijn knechten en op zijn akkers te blijven. Ga niet naar een ander. Hij gebiedt zijn knechten wat extra aren te laten vallen. En als zij die avond thuis komt heeft zij een efa gedorste gerst bij zich. Als later David, haar achterkleinzoon naar de strijd met Goliath gaat, neemt hij een efa tarwe mee en daarvan kan hij vijftig soldaten een maaltijd geven. Kunt u nagaan. Met zijn tweeën konden ze daar misschien wel een maand van eten.

Achter de maaiers.

Daar vindt Ruth brood om te leven. Ze heeft niet zelf gezaaid. Ze heeft geen onkruid gewied. Ze heeft niet gemaaid. Het is andermans werk en andermans graan. En toch mag ze daar van leven.

Vanmorgen staat de tafel gereed. Dit ligt het brood voor u gereed, dat hebt u niet zelf gezaaid, dat hebt u niet zelf gemaaid, dat is niet van ons. Het is het lichaam van Boaz grote zoon: Jezus Christus. Hij heeft zijn lichaam in de aarde gezaaid. God heeft de oogst op de paasmorgen binnengehaald. Aan het avondmaal leef je van andermans werk. Geloven is leven van het werk van Jezus. Hij is het Brood des levens.

We zitten aan de tafel, omdat we genade hebben gevonden in zijn ogen. De aren vallen ons toe. Ze blijven daar liggen, want ze zijn voor de arme en ellendige. Blijf op mijn akker, zegt Boaz. Blijf bij mij. Hij nodigt haar zelf uit om aan te schuiven bij de maaltijd. Hij reikt haar zelf geroosterd koren. Hij is de gastheer bij Wie we het goed hebben.

Daarom eindig ik met de uitnodiging van Boaz aan Ruth en leest u die maar als de nodiging van Jezus aan uw adres: *Toen het etenstijd was, zei Boaz tegen haar: Kom er hier bij en eet van het brood en doop uw stukje brood in de azijn. Zo zat zij neer naast de maaiers, en hij reikte haar geroosterd koren aan. En zij at en werd verzadigd en hield nog over. Amen*